

ANIVERSARI CONTRACULTURAL

Un estiu vermell i negre

Les Jornades Llibertàries es van celebrar a BCN avui fa 30 anys i van atraure unes 600.000 persones ≡ El Saló Diana i el parc Güell en van ser els grans escenaris

ROSARIO FONTOVA
BARCELONA

Fa exactament 30 anys, Barcelona era una ciutat llibertària. Els dies 22, 23, 24 i 25 de juliol de l'any 1977, el Saló Diana, i el carrer de Nou de la Rambla, i el parc Güell, es van convertir en els pols principals de les Jornades Llibertàries, un esdeveniment a cavall entre el *happening* i el debat polític i social en què van participar unes 600.000 persones, la majoria joves que començaven a descobrir-ho gairebé tot.

Feia dos anys que Franco havia mort al llit. El president Adolfo Suárez embastava els Pactes de la Moncloa, Madrid encara estava noquejat pels assassinats al gener, a mans de l'extrema dreta, de set advocats laboralistes vinculats al PCE al seu despatx d'Atocha. A Barcelona, la Rambla cremava gairebé cada dia en un ambient on regnaven els sevillans Nazario i Ocaña, que es disfressaven de Massiel amb bossa i penjolls i s'estaven acostumant a anar a comissaria detinguts per escàndol públic.

Grupuscles

Els joves llegien *Makoki*, quedaven a Zeleste, el de Plateria; als *dragsters* del Liceu i del passeig de Gràcia que tancaven de matinada; a l'Enagua o al Pastís. També militaven en grupuscles al marge del PSUC hegemònic, que els mirava per sobre de l'espatlla: hi havia *trostkos*, maoistes, leninistes, escissions d'escissions. Els d'*Ajoblanco* contra els d'*El Viejo Topo*. El 1973 va tenir lloc el primer gran concert de rock. Els components de King Crimson van haver de tocar desterrats a Granollers perquè es temien aldarulls si actuaven a Barcelona. Molta gent va tornar a casa a peu, a la matinada. I encara encongia el cor l'execució a la presó Model de Salvador Puig Antich el dia 2 de març del 1974.

El 76 s'havia constituït l'Assemblea de Treballadors de l'Espectacle, molt activa, i el 2 de juliol del 77 a Montjuïc s'havia celebrat un miting monstre amb unes 300.000 persones reunides per escoltar la vella cenatista i antiga ministra de la República Frederica Montseny, que no donava crèdit al que veia. Abundaven els mitings, les càrregues policials i també els enfrontaments amb l'extrema dreta. Començaven a arribar notícies sobre el feminisme nord-americà, sobre els panteres negres i sobre les comunes. Viure era barat; el consum es desconeixia. Viatjar a l'Índia, gairebé una obsessió i el Magic Bus rumb a Kàtmandu, una cosa tan mítica com trepitjar el Voldelpark d'Amsterdam. Els joves convertien en un heroi el líder de la FAI (Fede-

▶▶ Assemblea al parc Güell ▶ Assistents a les Jornades Llibertàries del juliol del 1977.

▶▶ Saló Diana ▶ Una sessió de debat al local que estava al carrer de Nou de la Rambla.

▶ L'OPINIÓ

«Va ser l'última oportunitat de crear una democràcia diferent», diu Pepe Ribas

▶ EL CONTEXT

La cita anarquista es va emmarcar en una complexa situació social i política

ració Anarquista Ibèrica) Buenaventura Durruti, segons el biopic de l'assagista Hans Magnus Enzensberger *El corto verano de la anarquía*, que va publicar amb *Las cuatro tesis de Mao* l'editorial Anagrama.

En aquest context complex, ple de sobresalts, es van coure les Jornades Llibertàries, de les quals no queden gaires testimonis fotogràfics i una única sèrie documental filmada per Video Nou que es pot veure actualment al Macba. Pepe Ribas, director de la revista llibertària independent *Ajoblanco*, recorda molt bé aquells dies calorosos. Autor de *Los 70 a destajo. Ajoblanco y libertad* (RBA), és pràcticament l'únic que ha escrit sobre les jornades, al marge de les publicacions de tipus alternatiu, ja que la Barcelona contracultural no deserta excessiu interès en el món de la historiografia acadèmica.

Ribas assegura que el més important van ser els debats sobre com s'havia d'organitzar el moviment llibertari celebrats al Saló Diana a instàncies de grups llibertaris on militaven Rafael Poch, Andrés Grima o Francesc Bellmunt, cenatistes com Luis Andrés Edo, als quals es van sumar gent del teatre com Carlos Lucena i Mario Gas. Van venir estrangers com Daniel Cohn-Bendit, Danny El Rojo, l'heroi del maig francès de la Sorbona, que anava i venia atònic.

Debat inconclus

«Va ser l'última oportunitat de crear una democràcia diferent. El gran debat no es va acabar, contràriament el nacionalisme, que llavors era minoritari, no hauria funcionat», opina Ribas. «En aquella època un teatre muntava sense tenir ni un duro Joglars o Comediants i ara se'n va a TV3 a fer una telenovel·la. Tot es feia sense diners, muntant xarxes, innovant, sense tecnologies però amb molt talent i creativitat. Sorpren l'anticipació de tota aquella gent», afegeix.

Durant les jornades, als escenaris del parc Güell, més lúdics i frescos de nit, Sisa declamava *Los angelitos negros*, Ocaña es passava de la ratlla i es pixava a l'escenari, corrien els pamflets amb la A envoltada d'un cercle i van arribar els pioners de l'ecologia, que van construir un moll de vent alternatiu. «Jo de tot allò en destaco la pau, l'harmonia i la llibertat. Al parc molta gent va fer l'amor per primera vegada. Els dels instituts es van estrenar allà, però amb un pudor molt gran. Hi va haver tota una barreja d'ecologia, feminisme i educació que no ha tornat a repetir-se», diu Ribas.

Però el curt estiu de l'anarquia va durar molt poc. Ribas explica que un dia el periodista Ramon Barnils, que acostumava a portar gavadina, es resguardava de la pluja en un portal quan un home estrany li va donar un sobre amb 10.000 pessetes a l'interior. Mentrestant, uns joves trencaven vidres al crit de «Visca el PCI». Els provocadors i els infiltrats van radicalitzar la situació. I el tenebrós cas Scala va posar el colofó a la Barcelona negra i vermella. ≡

▶▶ L'empremta del maig francès ▶ Daniel Cohn-Bendit, a Barcelona.